

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій
кафедра образотворчого, декоративного мистецтва,
технологій та безпеки життєдіяльності**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

**творчого конкурсу з образотворчого та декоративного мистецтва
для вступників на основі повної загальної середньої освіти
галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація**

Голова фахової атестаційної комісії

Шинін О. С.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчий конкурс – обов'язкова умова професійного відбору абітурієнтів за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». У зв'язку зі специфікою підготовки фахівців з образотворчого та декоративного мистецтва творчий конкурс включає перевірку практичних умінь шляхом виконання завдань з рисунка. Рисунок – один із основних навчальних предметів в системі оволодіння знаннями в образотворчому та декоративному мистецтві. Він є основою реалістичного зображення дійсності і виразником художнього, образного відображення думок, почуттів, уявлень художників оточуючого середовища тощо. Навчальний рисунок розкриває принципи побудови реалістичного зображення на площині, дає знання і навички необхідні для самостійної творчої роботи, а також виховує смаки і художню культуру.

Метою творчого конкурсу є виявлення здібностей та рівня практичних умінь абітурієнта, оцінити рівень підготовленості учасників з образотворчого та декоративного мистецтва з метою конкурсного відбору для навчання у вищих навчальних закладах та виявити рівень професійної підготовки абітурієнта з рисунка, його вміння бачити пропорції, характер, форму і хист до художнього відображення та узагальнення.

Завдання вступного випробування з рисунку полягає в тому, щоб визначити рівень знань абітурієнта з композиційної побудови рисунка; визначити рівень знань абітурієнта при виявленні пропорцій та форми предметів; визначити рівень знань абітурієнта при виявленні об'єму предметів; визначити рівень знань абітурієнта при застосуванні перспективного малювання; визначити рівень знань абітурієнта з цілісного бачення натюрморту; визначити рівень володіння графічними засобами лінією, штрихуванням, нанесенням плями) виконання рисунка.

Роботи оцінюють члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом університету. Оцінювання рівня знань і умінь абітурієнтів проводиться членами предметної комісії відповідно до критеріїв оцінювання. Загальна оцінка якості виконання абітурієнтом творчого завдання виводиться за результатом обговорення всіма членами комісії особистих оцінок його роботи. В ході вступного творчого конкурсу абітурієнти мають продемонструвати належний рівень володіння всім комплексом базових умінь з академічного рисунку.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Творчий конкурс проводиться у один етап:

Виконання практичного завдання

На випробування з фаху абітурієнт обов'язково повинен мати: графічні олівці (по твердості чи м'якості визначає абітурієнт); гумку, папір білий цупкий (формат А-3). Для закріплення паперу на планшеті кнопки або клейка стрічка (скотч).

Тривалість конкурсу – 4 години.

Завдання на творчий конкурс

Виконати рисунок нескладного натюрморту з предметів побуту, що складається з 2-3 предметів з драперією (Лінійний рисунок натюрморту. Просторова побудова форми. Композиційне розміщення. Пропорційні відношення. Світлотіньовий рисунок натюрморту. Композиційне розміщення групи предметів на листі паперу. Перспективно-конструктивна побудова форм в просторі за допомогою світлотіні. Основні елементи освітлення і закономірність його розподілу. Конструктивно-пластична побудова. Аналіз форм, загострення характерних особливостей предметів. Передача їх тональності. Узагальнення тоном).

В своїй самостійній роботі абітурієнт повинен вирішити основні задачі рисунка:

- виявити лінійно-конструктивну побудову предметів;
- зобразити світлотіньове моделювання форми предметів за допомогою основних графічних засобів (лінія, штрих) на основі заданого матеріалу;
- володіти технологією роботи на папері твердими і м'якими олівцями, що застосовують у тональному світлотіньовому зображенні;
- володіти характерними особливостями художньо-виразного лінійного малюнка;
- володіти загальними відомостями з перспективи;
- будувати тіні у перспективі;
- відтворювати засобами художнього лінійного малюнка просторові співвідношення об'ємної форми одного предмету;
- виконувати роботу послідовно, від загального до часткового;
- завершувати роботу проробкою деталей та узагальненням, доводячи до цілісності та художньої виразності.

Хід проведення творчого конкурсу

Розміщення натюрмортів в приміщенні навчальної аудиторії на столах-подіумах ведеться так, щоб кожен вступник мав рівні умови малювання. Екзаменатором виставляються прості об'ємні побутові предмети з драперією, з яких складається натюрморт. Вступники користуються планшетами, які закріплюються на мольбертах. Вибір композиції натюрмарту залишається за абітурієнтом, за його смаком і попередньо здобутими знаннями. Абітурієнт має право вибору як працювати: сидіти або стояти біля мольберта. Хід проведення творчого конкурсу контролюється екзаменатором, який веде спостереження і не втручається в процес виконання рисунка. Абітурієнти здають свої роботи викладачу, за бажанням навіть раніше, але не пізніше визначеного терміну часу на іспит (не більше 4 год.)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При виявленні творчого потенціалу абітурієнта практична робота оцінюється в комплексі, як системний і завершений твір. Виконане завдання аналізується з позицій виразності, логічного завершення та естетичних параметрів, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт. Враховуються також параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат у подальшому засвоєнні освітньо-професійної програми рівня «бакалавр».

Бали	Критерії оцінювання
167 – 200 балів (відмінно)	Абітурієнт демонструє творчі здібності, самостійність, тверді знання і практичні навички, розвинене образне та конструктивне мислення, високу якість технічного виконання. Робота відзначається пластичною цілісністю, виразністю і закінченістю. Робота відрізняється творчим вирішенням завдання, вступник володіє певним запасом знань та навичками у відтворенні предметного середовища, правильно зображує перспективні скорочення, добре володіє лінійно-конструктивною побудовою та законами світлотіньового моделювання форми. Зображення грамотно побудовано за тональними та колористичними відносинами від найтемнішого до найбільш світлого компонента в рисунку до передачі нюансів теплої і холодної гами сприйняття кольорів. Дотримана правильна послідовність просторових планів за ступенем контрастності, тональної насиченості та деталізації. Кожна з робіт має збалансовану композицію, всі предмети у натюрморті, відповідно до свого значення знайдені

	за розміром та взаємним розташуванням. Зображення оптимально вписано у формат аркуша і не справляє враження дрібного або занадто перебільшеного. Переконаливо змодельована конструктивна будова предметів, проведений геометричний аналіз їх форми, виразно переданий пропорційний лад та характерні деталі. Проявлено високий рівень володіння художніми матеріалами. За рахунок фактури штриха та способів моделювання форм в рисунку передається матеріальна природа натури. Розкрито багатство нюансів форми.
134 – 166 балів (добре)	Абітурієнт демонструє необхідний рівень вмінь та знань, достатньо розвинене образне та об'ємно-просторове мислення, володіє основними технічними засобами, правильно застосовує їх на практиці, володіє практичними навичками у відтворенні предметного середовища, але допускає незначні помилки при перспективній побудові або при світлотіньовому моделюванні форми. Робота має збалансовану композицію, всі предмети в натюрморті в цілому утримують пропорційні співвідношення, та взаємне ілюзорне просторове розташування, хоча вони й не є абсолютно досконалими. Зображення вписано у формат аркуша і не справляє враження дрібного або занадто перебільшеного. Опрацьована конструктивна будова предметів, проведений геометричний аналіз їх форми. Зображення загалом переконливо побудовано за тональними відносинами, але наявні окремі неточності у трактуванні світлотіні та тональних відносин між предметами. Опрацювання форми тоном та фактурою недостатньо повне й переконливе. Проявлено достатній рівень володіння художніми матеріалами.
100 – 133 балів (задовільно)	Абітурієнт демонструє намагання побудувати свою роботу за певним планом, але виконує тільки частину обов'язкових вимог до створення площинно-просторового стилізованого зображення, має слабкий рівень у відтворенні предметного середовища, допускає помітні помилки в побудові перспективи, в лінійно-конструктивній побудові та при світлотіньовому моделюванні форми; не завжди послідовно працює над рисунком. Робота має методичні порушення і принципові помилки. Композиція роботи не повністю збалансована. Предмети в зображеному натюрморті за розміром та взаємним розташуванням знайдені не точно. Конструктивна будова предметів виконана з похибками, пропорційний лад та деталі передані приблизно. Зображення

	загалом переконливо побудовано за тональними відносинами, але наявні окремі неточності у трактуванні світлотіні та тональних відносин між предметами. Опрацювання форми тоном та фактурою недостатньо повне. Проявлено наявність досвіду володіння художніми матеріалами.
менше 100 – балів (недостатньо)	Абітурієнт зовсім не розуміє задач екзаменаційного завдання, не володіє початковими знаннями, не має мінімального практичного досвіду, необхідного для виконання завдання, припускається грубих методичних, композиційних і технічних помилок, має нерозвинене просторове графічне мислення, працює непослідовно, внаслідок слабкого рівня підготовки встигає небагато зробити під час виконання конкурсної роботи. Композиція роботи не збалансована. Предмети в зображеному натюрморті за розміром та взаємним розташуванням не знайдені. Суттєво відрізняються від натури. Конструктивна будова предметів виконана з грубими похибками, пропорційний лад та деталі передані приблизно. Тональні відносини між предметами заплутані. Опрацювання форми тоном, кольором та фактурою недостатнє. Проявлено низький рівень володіння художніми матеріалами.

Список рекомендованої літератури:

1. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. Учебник / Ли Н.Г. – М., Изд-во Эксмо, 2005. - 480с.
2. Шпак, В.О. Основы живопису. Акварель (Текст) : навч. Посіб./ Василь Шпак ; М-во освіти і науки України, КДІДПМД ім. М.Бойчука.- Київ : (б.в.), 2013 . – 256 с.: іл.
3. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок 2-е изд., доп. и перераб. — М.: Просвещение, 1984. — 240 с.: ил.
4. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка / Ю. М. Ятченко. – К: НАУ, 2005. – 60 с.
5. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основы образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
6. Хессенберг К. Скульптура для начинающих. Практическое руководство. — М.: АРТ-Родник, 2006. — 129 с.
7. Паррамон Хосе М. Основы живописи. Барселона: Паррамон Эдисионес, 1994. — 127 с.
8. Батталини Т. Рисуем акварелью. От азов мастерства к тончайшим нюансам. Перевод с итальянского. — М.: Эксмо, 2007. — 128 с.: ил. — (Классическая библиотека художника).

9. Барчаи Е. Анатомия для художников. М.: Эксмо-Пресс, 2000. — 344 с.
10. Чиварди Дж. Рисунок. Обнаженная натура. Полный курс /Д. Чиварди. – М.: ЭКСМО, 2009. – 224 с.
11. Хогарт Бёрн. Динамическая анатомия для художников. Тула: Родничок; М.: Астрель, АСТ, 2001. — 205 с.
12. Дюваль М. Анатомия для художников. Москва: Издательство В. Шевчук, 2001. — 359 с.
13. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: Учебное пособие.- 4-е изд. «Стереотип»./ Ю.М.Кирцер – М.: Высшая школа: Издательский центр «Академия», 2001. – 27с.
14. Прокофьев Николай. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов Учебное пособие. — М.: Владос, 2010. — 158 с.: ил.
15. Елисеев М.А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики М.: АСТ, Астрель, 2004. — 170 с.: ил.
16. Виннер А.В. Как пользоваться акварелью и гуашью (Текст)/ А.В.Виннер.- Москва : Искусство, 1951.- 55 с. (В помощь начинающим художникам)
17. Горбенко , А.А. Акварельная живопись для архитекторов (Текст) / А.А.Горбенко._ Киев : Будівельник,1982. – 128 с. : ил.
18. Киплик, Д.И. Техника живописи (Текст) : учеб.пособие. Ч.2. Акварель, темпера, пастель и рисунок / Д.И.Киплик.- Изд. 4-е.- Москва ; Ленинград : Искусство, 1947.- 127 с.,(6) л. ил.
19. Шадулин А.В. Материалы и техника живописи. Учебное пособие. — Барнаул: Изд-во АлтГТУ, 2007. – 105 с.
20. Фейнберг Л.Е., Гренберг Ю.И. Секреты живописи старых мастеров М.: Изобразительное искусство, 1989. — 322 с.
21. Лепикаш, В.А. Живопись акварелью/ В.А.Лепикаш.- Москва : Изд-во Академии художеств СССР, 1961.- 114 с.: ил.
22. Основы живописи (Текст) / пер. текста и издат. подгот.О.Вартанова.- Санкт-Петербург : (б.и.), 1994. – 128 с.: ил.- (Полный курс живописи и рисунка)
23. Ростовцев Н.Н. Академическая Живопись. – М.,1995.
24. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. Рисунок, живопись, композиция. – М.: Просвещение, 1981. – 240 с.

Інформаційне забезпечення.

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
3. <https://www.twirpx.com/search/>
4. <https://www.twirpx.com/file/28484/>
5. <https://www.twirpx.com/file/28392/>
6. <https://www.twirpx.com/file/254280/>

7. <https://www.twirpx.com/file/2258497/>
8. <https://www.twirpx.com/file/1113609/>
9. <https://www.twirpx.com/file/1773517/>
10. <https://www.twirpx.com/file/441276/>
11. <https://www.twirpx.com/file/328732/>
12. <https://www.twirpx.com/file/2322909/>